

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 474/2023-64

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Natáliou Akram, advokátska kancelária, Starosaská 11, Spišská Nová Ves, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 66/2021 zo 16. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 16. júna 2022 domáhal vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7To/4/2020 zo 17. septembra 2020 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 66/2021 zo 16. marca 2022. Napadnuté rozhodnutia navrhol zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň požadoval priznať náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Uznesením č. k. I. ÚS 474/2023-29 zo 7. septembra 2023 ústavný súd prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľovu ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 66/2021

zo 16. marca 2022 na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti, t. j. vo vzťahu k rozsudku krajského súdu sp. zn. 7To/4/2020 zo 17. septembra 2020 ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že vyšetrovateľ 1. oddelenia vyšetrovania, odboru kriminálnej polície, Okresného riaditeľstva Policajného zboru Humenné (ďalej len „vyšetrovateľ“) uznesením z 2. novembra 2017 vydaným pod ČVS: ORP-510/1-VYS-HE-2017 podľa § 199 ods. 1 a 2 Trestného poriadku začal trestné stíhanie pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona, pretože „páchateľ z mesta [REDAKOVANÉ] si najmenej od mesiaca september 2017 až doposiaľ neoprávnene zadovážuje od doposiaľ nestotožneného zdroja omamné a psychotropné látky a to hlavne bielu kryštalickú látku obsahujúcu metamfetamín, ktorú v rôznych množstvách u seba ako aj na iných miestach neoprávnene prechováva, dováža ju do mesta [REDAKOVANÉ] a jeho okolia, kde ju v rôznych množstvách a za rôzne sumy neoprávnene predáva iným odberateľom...“.

4. Následne vyšetrovateľ uznesením z 13. januára 2018 vydaným v tomto trestnom konaní (vedenom pod ČVS: ORP-510/1-VYS-HE-2017) podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vzniesol sťažovateľovi obvinenie za skutok opísaný tak, že „si najmenej od mesiaca september 2017 neoprávnene kupoval ako aj ináč zadovážoval omamné a psychotropné látky a to hlavne bielu kryštalickú látku obsahujúcu metamfetamín, ktorú v rôznych množstvách u seba, ako aj na iných miestach, v meste [REDAKOVANÉ] neoprávnene prechovával ako aj za rôzne ceny a v rôznych množstvách neoprávnene predával iným spotrebiteľom a to až do dňa 12. 01. 2018, kedy po zadržaní a obmedzení osobnej slobody v meste [REDAKOVANÉ], počas vykonania osobnej prehliadky bolo okrem iných vecí u neho nájdené a odňaté aj plastové vrečko s obsahom bieleho kryštalického materiálu s obsahom bielej kryštalickej látky, kde podľa predbežného vyjadrenia Kriministického a expertízneho ústavu PZ Košice pod č. p. PPZ-KEU-KE-EXP-2018/94 sa v predmete skúmania č. 3 - plastovom vrečku s obsahom bieleho kryštalického materiálu o celkovej hmotnosti 17,97 g (17970 mg) nachádza látka s obsahom metamfetamínu, z ktorého by bolo možné pripraviť minimálne 357 bežných jednotlivých dávok drogy, schopných ovplyvniť psychiku užívateľa...“. Vyšetrovateľ takto opísaný skutok právne kvalifikoval ako zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona.

5. Po podaní obžaloby v predmetnej trestnej veci bol sťažovateľ rozsudkom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3T/68/2018 z 12. novembra 2019 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, za ktorý bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň mu bol uložený ochranný dohľad na dobu jedného roka a zhabanie finančných prostriedkov.

6. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd rozsudkom sp. zn. 7To/4/2020 zo 17. septembra 2020 podľa 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zrušil prvostupňové rozhodnutie vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľovi uložil

za stíhaný trestný čin trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu so stredným stupňom stráženia.

7. Proti rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu sťažovateľ podal z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tdo 66/2021 zo 16. marca 2022 odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, pretože je presvedčený, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do jeho základných práv na osobnú slobodu a súdnu ochranu, ako aj do práva na spravodlivé súdne konanie.

9. Sťažovateľ tvrdí, že zo skutkovej vety vyjadrenej v uznesení o začatí trestného stíhania je zrejmé, že orgány činné v trestnom konaní začali viesť trestné stíhanie proti dovtedy nestotožnenej osobe, u ktorej považovali za preukázané, že od septembra 2017 až do vydania uznesenia o začatí trestného stíhania táto osoba mala neoprávnene zadovážovať bielu kryštalickú látku (metamfetamín), ktorú mala následne predávať iným osobám. Na základe tohto uznesenia o začatí trestného stíhania orgány činné v trestnom konaní „*nasadili na sťažovateľa*“ informačno-technické prostriedky, 12. januára 2018 ho zadržali a 13. januára 2018 mu bolo vznesené obvinenie. Avšak skutok uvedený v uznesení o vznesení obvinenia podľa názoru sťažovateľa najmä z časového hľadiska nekorešponduje so skutkom v uznesení o začatí trestného stíhania. Predovšetkým trestné stíhanie bolo začaté za skutok, ktorý sa mal stať od septembra 2017 do 2. novembra 2017 (dátum začatia trestného stíhania), obvinenie mu ale bolo vznesené za skutok, ktorý sa mal stať od septembra 2017 do 12. januára 2018. Uznesenie o vznesení obvinenia obsahovalo aj nové skutočnosti týkajúce sa zadržania sťažovateľa, vykonania prehliadky nebytových priestorov, osobnej prehliadky sťažovateľa, výsledkov kriminalistického a expertízneho skúmania a podobne.

10. Podľa sťažovateľa trestné stíhanie môže byť vedené iba pre skutok, ktorý sa v minulosti už stal, a nie pre skutok, ktorý sa ešte len má stať v budúcnosti. Preto orgány činné v trestnom konaní zákonne a ústavne neprípustným spôsobom narušili totožnosť skutku, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie.

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ spochybnil zákonnosť získania a vykonania dôkazov v konaní pred súdom, a to z tohto dôvodu, že podľa jeho názoru absencia uznesenia o začatí trestného stíhania za skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, zakladá nezákonnosť vykonaného dokazovania v konaní pred súdom, čoho dôsledkom je dôkazná núdza obžaloby a následná nevyhnutnosť vydania oslobodzujúceho rozsudku.

12. S názorom najvyššieho súdu, že vznesené obvinenie malo zároveň účinky začatia trestného stíhania, a to bez ohľadu na formálny nedostatok v podobe chýbajúceho označenia príslušných ustanovení Trestného poriadku (a prípadne aj tomu zodpovedajúceho slovného vyjadrenia), sťažovateľ nesúhlasí. Nestotožnil sa ani s názorom dovolacieho súdu, že tento nedostatok sám osebe nespôsobuje nezákonnosť rozhodnutí súdov nižšej inštancie. Pokiaľ išlo o odôvodnenie prijatého záveru zjednocujúcim stanoviskom najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 47/2019, sťažovateľ je presvedčený, že toto nie je možné aplikovať na jeho prípad, pretože mu nebolo pred vydaním

uznesenia o vznesení obvinenia vznesené obvinenie pre iný skutok, a teda nebol pred oznámením uznesenia o vznesení obvinenia už za iný čiastkový útok pokračovacieho trestného činu v procesnom postavení obvineného.

13. Podľa sťažovateľa neobstojí ani argumentácia najvyššieho súdu, že išlo o formálny nedostatok, prípadne, že z obsahu uznesenia o vznesení obvinenia je zrejmé, že sa začalo aj trestné stíhanie za skutok z 12. januára 2018. Sťažovateľ tvrdí, že orgány činné v trestnom konaní jasne a úplne uviedli skutočnosť, že sa proti nemu vznáša obvinenie za skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie 2. novembra 2017 a vyšetrovateľ nechcel uznesením z 13. januára 2018 pre tento skutok začať trestné stíhanie a zároveň vzniesť obvinenie tak, ako sa to snažil navodiť najvyšší súd.

14. V tejto súvislosti sťažovateľ nadobudol presvedčenie, že najvyšší súd vykonával argumentačnú nadprácu obžaloby, čím celkom zjavne porušil zásadu rovnosti strán pred súdom. Obžaloba tieto skutočnosti nikdy netvrdila a vzhľadom na skutočnosť, že v súlade so základnými zásadami trestného konania uvedenými v § 2 Trestného poriadku, ktorý okrem iných zásad zakotvuje aj zásadu kontradiktórnosti trestného konania a zásadu rovnosti strán, takýto zásah súdu je neprípustný.

15. Sťažovateľ zastáva názor, že dovolací súd mal jasne, zrozumiteľne a určito podať kvalifikovanú odpoveď na nastolené právne otázky, ale namiesto toho bolo v uznesení o odmietnutí dovolania iba odcitované stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 47/2019, ktoré bolo navyše vytrhnuté z kontextu. Podľa sťažovateľa pri dvoch čiastkových útokoch pokračovacieho trestného činu ide o samostatné skutky, pre ktoré je nevyhnutné začať trestné stíhanie. V danom prípade išlo o dva čiastkové útoky a skutok v uznesení o vznesení obvinenia nie je žiadnym upresnením dátumu, miesta a okolností spáchania skutku uvedeného v uznesení o začatí trestného stíhania, ale je to úplne iný skutok, pre ktorý v rozpore s Trestným poriadkom nebolo začaté trestné stíhanie. Vznesením obvinenia sa nemôže iný čiastkový skutok pokračovacieho trestného činu zhojiť. Nie je možné preto prijať argumentáciu, že vznesenie obvinenia pohltilo začatie trestného stíhania. Sťažovateľ sa domnieva, že ak bol najvyšší súd presvedčený o správnosti záverov súdov nižších inštancií, mal na podporu svojich právnych záverov uviesť konkrétne ustanovenia Trestného poriadku, ktoré by vyslovene umožňovali, resp. legitimizovali tento postup orgánov činných v trestnom konaní.

16. Podľa sťažovateľa z rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu je zrejmé, že tieto súdy mali na túto právnu otázku diametrálne odlišný právny názor. Krajský súd bol toho názoru, že sa zachovala totožnosť skutku a že vznesením obvinenia sa iba špecifikoval skutok uvedený v uznesení o začatí trestného stíhania. Podľa najvyššieho súdu nebolo potrebné začatie trestného stíhania, a to vzhľadom na potrebu hľadiť na obsah procesného úkonu podľa § 62 ods. 1 Trestného poriadku, a teda že vznesenie obvinenia z 12. januára 2018 má *de facto* aj účinky začatia trestného stíhania. Takýto postup najvyššieho súdu považuje sťažovateľ za zmätočný a arbitrárny. Ak sa najvyšší súd nestotožňoval so zisteniami krajského súdu, tak mal napadnutý právoplatný rozsudok krajského súdu zrušiť, a to na účel, aby krajský súd zopakoval dokazovanie v naznačenom smere (že procesný úkon orgánov činných v trestnom konaní sa posudzuje podľa jeho obsahu v zmysle § 62 ods. 1 Trestného poriadku), najmä aby sa strany mohli k tomuto naznačenému právnomu posúdeniu vyjadriť a navrhnúť dôkazy preukazujúce ich tvrdenia.

17. V ďalšom sťažovateľ namieta arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť záverov najvyššieho súdu v súvislosti s posúdením zákonnosti príkazu na prehliadku iných priestorov, na základe ktorého orgány činné v trestnom konaní vykonali prehliadku motorového vozidla. Ako dôvod jeho nezákonnosti uviedol, že príkaz nebol riadne odôvodnený, resp. odôvodnenie nekorešpondovalo so skutkovým stavom. Odôvodnenie vydania príkazu vetou, že v motorovom vozidle sa môžu nachádzať veci pochádzajúce z trestnej činnosti, nepovažuje za dostatočné.

18. Zároveň sťažovateľ namietol vykonávanie prehliadky postupom podľa § 101 ods. 3 Trestného poriadku, a to napriek tomu, že na takýto postup nebol žiaden zákonný dôvod. Orgány činné v trestnom konaní teda prehliadku nebytových priestorov vykonali bez príkazu, pretože podľa nich bol sťažovateľ prichytený pri páchaní trestnej činnosti. Tieto tvrdenia však sťažovateľ nepovažuje za pravdivé, pretože nebol prichytený pri žiadnom páchaní trestnej činnosti, ale bol zásahovou jednotkou Okresného riaditeľstva Policajného zboru Humenné zastavený vo svojom motorovom vozidle ako účastník cestnej premávky a v žiadnom prípade nebol zastavený pri páchaní trestnej činnosti. Z tohto dôvodu absentoval zákonný dôvod na postup podľa § 101 ods. 3 Trestného poriadku. Preto všetky dôkazy získané prehliadkou nebytových priestorov sú podľa sťažovateľa nezákonné. Najvyšší súd prebral tvrdenia orgánov činných v trestnom konaní úplne nekriticky (najmä skutočnosti týkajúcich sa toho, že sťažovateľ bol prichytený pri páchaní trestnej činnosti) a z tohto dôvodu dospel k záveru, ktorý je nepreskúmateľný.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

19. Najvyšší súd v prvom rade považoval za potrebné poukázať na svoje rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) pod č. 63/2022, ktoré nadväzuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejneného v zbierke pod č. 33/2019 a interpretačne ho dopĺňa. Uplatňujúc materiálny (nie prílišne formálny) prístup, najvyšší súd dospel v tomto rozhodnutí (v súlade s už zmieneným stanoviskom) k záveru, že ak pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku nebolo pre skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, vydané procesne účinné uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku, neznamená to bez ďalšieho, že trestné stíhanie pre daný skutok nebolo vôbec začaté. V takejto procesnej situácii treba uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré spĺňa zákonné náležitosti podľa § 206 ods. 3 Trestného poriadku, považovať vzhľadom na § 206 ods. 2 Trestného poriadku aj za uznesenie o začatí trestného stíhania, a to i vtedy, ak v jeho výroku nie je § 199 Trestného poriadku formálne uvedené. Procesnú použiteľnosť zabezpečených dôkazov okrem dôkazov, ktoré bolo možné získať z dôkazných prostriedkov aj pred začatím trestného stíhania podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona (§ 119 ods. 3 Trestného poriadku), je nutné ale vždy posudzovať so zreteľom na to, že k začatiu trestného stíhania došlo až okamihom vydania uznesenia o vznesení obvinenia.

20. K prehliadke iných priestorov a pozemkov najvyšší súd zaujal stanovisko, že túto je podľa § 101 Trestného poriadku možné nariadiť aj pred začatím trestného stíhania, pričom kombinácia

postupu po začatí trestného stíhania (pre skutok, ktorý sa už stal) a pred začatím trestného stíhania (v prípade dôvodného predpokladu o spáchaní konkrétneho trestného činu v budúcnosti, resp. ďalších čiastkových útokov už sčasti trestným stíhaním pokrytého pokračovacieho trestného činu) je možná (k tomu najvyšší súd poukázal na svoje stanovisko trestnoprávneho kolégia zverejnené v zbierke pod č. 33/2019-111). Z odôvodnení rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa pritom vyplýva, že okrem dôkazov získaných pri osobnej prehliadke sťažovateľa a prehliadke jeho motorového vozidla, ktoré bolo možné vykonať aj pred začatím trestného stíhania, sa rozhodnutie o jeho vine opiera výlučne o dôkazy zabezpečené po vydaní uznesenia o vznesení obvinenia, a to s účinkami začatia trestného stíhania i za konanie, ktorého sa dopustil po 2. novembri 2017.

21. Z týchto dôvodov najvyšší súd navrhol ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovieť.

22. K veci sa vyjadril aj predseda senátu dovolacieho súdu v danej veci, ktorý uviedol, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými sťažovateľom uplatnenými dovolacími námietkami. Námietky prezentované v ústavnej sťažnosti podľa neho svedčia o nedostatočnom oboznámení sa so stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 47/2019 z 23. septembra 2019, ktoré bolo základným východiskom pri vysporiadaní sa s dovolacími námietkami sťažovateľa, a so závermi z neho vyplývajúcimi a aplikovateľnými na predmetnú trestnú vec a o ich nepochopení.

23. Predseda senátu zopakoval znenie bodu IV označeného stanoviska s konštatovaním nemožnosti prisvedčenia tvrdeniu sťažovateľa, že v jeho veci nikdy nebolo zákonne začaté trestné stíhanie, pretože uznesenie ČVS: ORP-510/1-VYS-HE-2017 z 13. januára 2018, ktorým bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie, malo zároveň účinky začatia trestného stíhania, a to bez ohľadu na formálny nedostatok v podobe chýbajúceho označenia príslušných ustanovení a prípadne aj tomu zodpovedajúceho slovného vyjadrenia. Doplnil, že z materiálneho hľadiska sa vznesenie obvinenia odlišuje od začatia trestného stíhania „vo veci“ tým, že toto vyžaduje okrem podrobnejšieho, resp. konkrétnejšieho popisu skutku tiež aj identifikáciu osoby dôvodne podozrivého páchatel'a, a teda – zjednodušene povedané – vždy zároveň musia byť naplnené nižšie obsahové štandardy vyžadované pre začatie trestného stíhania len „vo veci“ a pre vznesenie obvinenia sa vyžaduje „niečo naviac“. Predseda senátu pritom poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 8/2019 z 18. februára 2020.

24. Uznesenie o vznesení obvinenia v tomto prípade malo podľa predsedu senátu aj účinky začatia trestného stíhania vo veci, čím bolo odstránené aj sťažovateľom namietané nezachovanie totožnosti skutku uvedeného v uznesení o začatí trestného stíhania z 2. novembra 2017. Ak totiž totožnosť skutku nie je zachovaná (nie je zachovaná totožnosť konania alebo totožnosť následku, a to ani sčasti), orgány činné v trestnom konaní začnú trestné stíhanie „vo veci“ vydaním ďalšieho uznesenia o začatí trestného stíhania, čo sa v predmetnej veci stalo vydaním uznesenia o vznesení obvinenia z 13. januára 2018, ktoré zároveň spĺňalo zákonné požiadavky vyžadované aj pre uznesenie o začatí trestného stíhania a jeho jediným nedostatkom bol formálny nedostatok v podobe chýbajúceho označenia príslušných ustanovení, teda správne malo byť označené podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku a § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Uvedený nedostatok však v zmysle už uvedených (a v napadnutom uznesení citovaných) záverov stanoviska trestnoprávneho kolégia nie je takou „vadou“ konania, ktorá by negovala jeho účinky. V tejto súvislosti predseda senátu poukázal aj na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 423/2020 z 24. septembra 2020, v ktorom

ústavný súd v konečnom dôsledku akceptoval tie isté závery najvyššieho súdu prijaté v obdobnej veci.

25. Za nepravdivé predseda senátu považoval tvrdenie sťažovateľa, že analógia v trestnom procese je vylúčená, naopak, na rozdiel od trestného práva hmotného je analógia v trestnom práve procesnom prípustná, odkázal pritom aj na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 122/03 z 24. júna 2003.

26. K námietkam sťažovateľa týkajúcim sa údajnej nezákonnosti prehliadky iných priestorov a pozemkov predseda senátu poukázal na odôvodnenie napadnutého uznesenia, konkrétne na s. 15–16, ku ktorému doplnil, že pokiaľ je sťažovateľ toho názoru, že 12. januára 2018 nebol pristihnutý pri páchaní trestného činu, túto svoju domnienku nepodložil žiadnym takým dôkazom, ktorý by bol spôsobilý spochybníť zákonnosť ním namietaných dôkazov – príkazu na vykonanie prehliadky iných priestorov a pozemkov a zápisnice o výkone tejto prehliadky.

27. Ústavnú sťažnosť tak aj predseda senátu považoval za nedôvodnú a rovnako navrhol jej nevyhovieť.

III.2. Replika sťažovateľa:

28. Sťažovateľ vo svojej replike zotrval na dôvodoch podanej ústavnej sťažnosti tak, ako ich v nej uviedol.

29. K súdnym rozhodnutiam, na ktoré najvyšší súd odkazuje vo svojom vyjadrení, uvádza, že všetky tieto rozhodnutia sa týkajú skutkového stavu, keď obvinenému už bolo skôr vznesené obvinenie pre iný čiastkový útok pokračovacieho trestného činu s výnimkou rozhodnutia najvyššieho súdu publikovaného v zbierke pod č. 63/2022, s ktorého závermi týkajúcimi sa začatia trestného stíhania vznesením obvinenia nesúhlasí. Sudcovský výklad práva, ktorý pripúšťa začatie trestného stíhania vznesením obvinenia, aj keď z jeho znenia je zrejmé, že tak orgán činný v trestnom konaní vôbec nemal úmysel urobiť, považuje za výklad výrazne v neprospech obvinených osôb, ktorým dochádza k porušeniu základných ústavných práv a slobôd v trestnom konaní. Takýto výklad popiera zmysel a význam § 199 Trestného poriadku o začatí trestného stíhania. Absencia začatia trestného stíhania nebola zámerom orgánov činných v trestnom konaní (vyšetrovateľa a tento nedostatok nebol odstránený ani v rámci dozoru prokurátorom), ale ich neúmyselným pochybením a sťažovateľ nerozumie, prečo by toto pochybenie malo byť vykladané v jeho neprospech, a nie naopak, tak ako káže zásada *in dubio pro reo*, ktorú je podľa názoru sťažovateľa potrebné použiť aj v tomto prípade namiesto toho, aby súdy vynakladali veľké interpretačné úsilie na zhojenie existujúcich nedostatkov, čo absolútne nie je ich úlohou.

30. Čo sa týka tejto zásadnej právnej otázky v súdnom konaní, najvyšší súd zaujal v uznesení sp. zn. 2 Tdo 66/2021 zo 16. marca 2022, ktorým dovolanie sťažovateľa odmietol, diametrálne odlišný názor ako krajský súd v rozsudku sp. zn. 7To 4/2020-982 zo 17. septembra 2020, ktorý bol toho názoru, že v uznesení o vznesení obvinenia došlo k špecifikovaniu skutku bez toho, aby sa rozširoval predmet stíhania o ďalšie skutky. Ak najvyšší súd zaujal, čo sa týka tejto otázky, iný názor, mal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť, aby sťažovateľ mal možnosť sa s týmto právnym názorom oboznámiť a vyjadriť sa k nemu.

31. Výklad najvyššieho súdu sťažovateľ považuje za arbitrárny.

32. K nezákonnej prehliadke iných priestorov (vozidla) sťažovateľ uviedol, že z príkazu na vykonanie prehliadky musia vyplývať okolnosti, ktoré viedli k jeho vydaniu, teda pri akej trestnej činnosti a za akých okolností mal byť sťažovateľ prichytený a aké okolnosti viedli orgán činný v trestnom konaní k tomu, že v tomto inom priestore sa má páchať trestná činnosť, prípadne že v tomto priestore sú umiestnené iné hnutelné veci pochádzajúce z trestnej činnosti, prípadne poukázať na výsledky operatívnych zistení a pod. Sťažovateľ nemá ako preukázať, že nebol prichytený pri trestnom čine a nie je spravodlivé od neho očakávať, že túto skutočnosť preukáže. Je to práve naopak, orgán činný v trestnom konaní je povinný v rámci odôvodnenia príkazu uviesť, čo viedlo k jeho vydaniu, vrátane ozrejmenia okolnosti, prečo tento príkaz nebol vydaný pred vykonaním prehliadky, ale postupom podľa § 101 ods. 3 Trestného poriadku. Okolnosti vykonania prehliadky potvrdzujú, že orgán činný v trestnom konaní mal vopred dôvodné podozrenie, že vo vozidle sa nachádzajú veci dôležité pre trestné konanie, ale príkaz na vykonanie prehliadky postupom podľa § 101 ods. 1 Trestného poriadku nezískal. Tým sa však stáva celá prehliadka nezákonnou a dôkaz z nej získaný nezákonným a nepoužiteľným v trestnom konaní. O tom, že orgán činný v trestnom konaní mal vopred podozrenie o páchaní trestnej činnosti, jasne svedčia aj (ďalšie) nezákonné dôkazy v podobe odposluchov z mobilnej komunikácie sťažovateľa s inými osobami, pretože príkaz súdu na ich vykonanie vyhodnotil už prvostupňový súd ako nezákonný, a teda nezákonnými boli aj dôkazy z nich získané, ktoré súd nevykonal. Práve z týchto odposluchov mal orgán činný v trestnom konaní zrejme informácie o podozrení z páchania trestnej činnosti.

33. To, či o vine sťažovateľa svedčili aj iné dôkazy než tie získané z nezákonnej prehliadky, ako to indikuje najvyšší súd, je irelevantné v konaní o sťažnosti pred ústavným súdom. Je evidentné, že z prehliadky vozidla boli získané zásadné a najdôležitejšie dôkazy, ktoré mali svedčiť o vine sťažovateľa. Záver o nezákonnosti prehliadky vozidla by musel viesť k zrušeniu napádaného rozhodnutia najvyššieho súdu a aj rozhodnutí súdov, ktoré mu predchádzali. Sťažovateľ veľmi jasne popiera, že by v konaní boli iné dôkazy, ktoré by boli spôsobilé založiť rozhodnutie o jeho vine.

34. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd jeho sťažnosti vyhovel.

IV.

K ústnemu pojednávaniu

35. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

36. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 66/2021 zo 16. marca 2022, ku ktorému malo dôjsť neprípustným spôsobom výkladu

príslušných ustanovení Trestného poriadku s následkom arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia.

37. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by tieto boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

38. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, II. ÚS 580/2013 III. ÚS 438/2017).

39. Ústavný súd zdôrazňuje, že pri posúdení v ústavnej sťažnosti namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu nebolo jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré konajúci súd oprel svoje rozhodnutie. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v dovolaní) vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či výklad konajúcim súdom aplikovaných právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu, teda či je označené uznesenie najvyššieho súdu ústavnoprávne akceptovateľné.

40. Ústavný súd v medziach svojich právomocí vykonal prieskum dôvodov rozhodnutia najvyššieho súdu, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi sťažovateľom namietaných práv zaručených mu ústavou a dohovorom, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia namietaného uznesenia dovolacieho súdu a súčasne ústavnú súladnosť interpretácie právnej úpravy, ktorú konajúci súd vo veci sťažovateľa aplikoval, inými slovami, ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia.

41. Dovolanie sťažovateľ podal z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku, teda z dôvodov, že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu a rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

42. V relevantnej časti odôvodnenia uznesenia sp. zn. 2 Tdo 66/2021 zo 16. marca 2022 najvyšší súd vyhodnotil, že naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sťažovateľ odôvodnil nezákonnosťou všetkých vo veci vykonaných dôkazov zapríčinenou absenciou zákonného začatia trestného stíhania, ako aj nezákonnosťou príkazu na prehliadku iných priestorov (motorového vozidla).

43. Dovolací súd v reakcii na námietky sťažovateľa poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 47/2019 z 23. septembra 2019 publikované v zbierke pod č. 33, roč. 2019 (prijatého na účel zjednotenia v otázke, či sa uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku môže týkať skutku, pri ktorom sa predpokladá, že už bol spáchaný ako trestný čin, alebo okrem uvedenej alternatívy tiež aj skutku, ktorého spáchanie ako trestného činu sa ešte len v budúcnosti predpokladá) a uviedol, že pre vysporiadanie sa s vecnou opodstatnenosťou uplatnenej dovolacej námietky týkajúcej sa zákonného začatia trestného stíhania bolo podstatné zodpovedanie otázky, aký bol konkrétny procesný dopad takéhoto pochybenia (v podobe absencie zákonného začatia trestného stíhania).

44. Po rozsiahlej citácii zmieneného stanoviska najvyšší súd usúdil, že sťažovateľom namietanej skutočnosti sa týkal jeho bod IV, v súlade s ktorým pri posudzovaní zákonnosti a procesných účinkov rozhodnutia, návrhu na rozhodnutie alebo postupu v konaní je relevantný vecný obsah predmetu dotknutého prieskumu, nie formálne označenie jeho názvu a právneho podkladu. V tejto súvislosti dovolací súd poukázal a citoval i príslušnú časť odôvodnenia dotknutého stanoviska, z ktorého vyplývalo, že rozhodujúci je vždy vecný obsah predmetu prieskumu (návrhu na rozhodnutie, rozhodnutia alebo úkonu, resp. úkonov tvoriacich určitý postup). Nie je chybou vyvolávajúcou negatívne prieskumné závery len nedostatok označenia názvu úkonu (rozhodnutia) alebo nesprávne označenie právneho podkladu, ktorý bol pre dotknutý postup použitý. Rovnako nie je chybou nesprávna právna úvaha prezentovaná v rozhodnutí, ak by správna aplikácia zákona vyvolala obsahovo rovnaké rozhodnutie (s rovnakými právnymi účinkami).

45. Z odôvodnenia stanoviska rovnako vyplynulo, že takýto postup je uplatňovaný univerzálne, a teda aj vo vzťahu k problematike riešenej v bodoch I až III tohto stanoviska, napríklad pri posúdení, či došlo k začatiu trestného stíhania „vo veci“ a od ktorého momentu, resp. či je použitý dôkazný postup použiteľný ako podklad na rozhodovanie súdu.

46. Najvyšší súd, vychádzajúc z uvedených záverov, dospel k názoru, že uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré spĺňa obsahové náležitosti podľa § 206 ods. 3 Trestného poriadku a ktorému nepredchádzalo začatie trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 až 4 Trestného poriadku, vyvolá aj bez tomu zodpovedajúceho formálne potrebného označenia účinky začatia trestného stíhania v zmysle § 206 ods. 2 Trestného poriadku (obvinenie osoby sa zároveň týka konkrétneho skutku, ktorý zakladá predmet konania). Tým nastanú aj účinky podľa § 199 ods. 5 Trestného poriadku.

47. V takomto prípade potom postupy pred začatím trestného stíhania, ak sú splnené podmienky ustanovené Trestným poriadkom pre ich vykonanie vrátane pôsobnosti a príslušnosti konajúcich

orgánov, sú procesne použiteľné v ďalšom konaní, aj keď sú formulačne označené ako úkony po začatí trestného stíhania.

48. V nadväznosti na uvedené najvyšší konštatoval, že uznesenie o vznesení obvinenia z 13. januára 2018, ktorým bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre zločin podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona, malo zároveň účinky začatia trestného stíhania, a to bez ohľadu na formálny nedostatok v podobe chýbajúceho označenia príslušných ustanovení Trestného poriadku (a prípadne aj tomu zodpovedajúceho slovného vyjadrenia).

49. Najvyšší súd ozrejmil, že z materiálneho hľadiska sa vznesenie obvinenia odlišuje od začatia trestného stíhania „vo veci“ tým, že toto vyžaduje okrem podrobnejšieho, resp. konkrétnejšieho popisu skutku (v zmysle zákona má byť skutok popísaný vecne a časopriestorovo nezameniteľne s iným skutkom) tiež aj identifikáciu osoby dôvodne podozrivého páchatel'a, a teda – zjednodušene povedané – vždy zároveň musia byť naplnené nižšie obsahové štandardy vyžadované pre začatie trestného stíhania len „vo veci“ (pre vznesenie obvinenia sa vyžaduje „niečo naviac“). Na porovnanie poukázal na svoje uznesenie sp. zn. 1 TdoV 8/2019 z 18. februára 2020.

50. Vychádzajúc z uvedeného, podľa najvyššieho súdu nebolo možné prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľ'a, že v predmetnej veci nebolo nikdy zákonne začaté trestné stíhanie, a z tohto dôvodu túto jeho dovoláciu námietku považoval za nie dôvodnú.

51. K sťažovateľ'om tvrdenej nezákonnosti príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov najvyšší súd uviedol, že prehliadku iných priestorov a pozemkov je podľa § 101 ods. 1 Trestného poriadku možné nariadiť tak pred začatím trestného stíhania, ako aj v prípravnom konaní, preto na jeho zákonnosť moment začatia trestného stíhania nemala žiaden vplyv. Zároveň poukázal na to, že je zřejmé, že sťažovateľ si v podanom dovolaní odporoval, keď na jednej strane namietal nezákonnosť príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov a na strane druhej túto nezákonnosť odôvodňoval tým, že v zápisnici o výkone prehliadky iných priestorov (teda nie v príkaze) absentuje predchádzajúca výzva orgánov činných v trestnom konaní. Dovolací súd viazaný sťažovateľ'om vymedzenými chybami napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, uviedol, že v zápisnici o vykonaní prehliadky iných priestorov sa nachádzala aj predchádzajúca výzva podľa § 104 Trestného poriadku, po ktorej sťažovateľ uviedol, že vo vozidle, ktoré si požičal, nemá žiadne veci súvisiace s trestnou činnosťou. Ani táto dovolacia námietka sťažovateľ'a tak nebola podľa najvyššieho súdu dôvodná.

52. Rovnako dovolací súd ako nedôvodné vyhodnotil tvrdenie sťažovateľ'a o nedostatočnosti odôvodnenia príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov – osobného motorového vozidla –, pretože bolo zřejmé, že táto bola nariadená, „lebo je dôvodné podozrenie, že sa vo vozidle nachádzajú veci dôležité pre trestné konanie, a to omamné a psychotropné látky... nástroje, prístroje, zariadenia a ich časti na prípravu, výrobu a úpravu omamných alebo psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, písomné poznámky preukazujúce kúpu, predaj a ďalšiu distribúciu omamných alebo psychotropných látok, jedov a prekurzorov a finančné prostriedky získané za predaj týchto látok, resp. na ich nákup, mobilné telefóny, SIM karty, pamäťové karty spolu s údajmi na nich sa nachádzajúcimi, ako aj iné veci súvisiace s touto alebo inou trestnou činnosťou“. V odôvodnení príkazu bolo tiež uvedené, že k vykonaniu prehliadky bolo prikočené z dôvodu, že sťažovateľ bol 12. januára 2018 o 11.02 h pristihnutý pri trestnom čine a bolo u neho dôvodné podozrenie, že má aj vo vozidle veci dôležité pre trestné konanie, a to omamné

a psychotropné látky, ako aj už uvedené veci potvrdzujúce páchanie tejto alebo inej trestnej činnosti.

53. Najvyšší súd tak nemohol súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že išlo o nedostatočné odôvodnenie príkazu, naopak, z uvedeného bolo dostatočne zrejmé, z akých dôvodov bol príkaz vydaný, ako aj to, aké veci boli na základe tohto príkazu orgánmi činnými v trestnom konaní hľadané.

54. Ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia konštatuje, že najvyšší súd sa pre rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa všetkými relevantnými skutkovými, ako aj právnymi otázkami zaoberal a na tieto dal dostatočne presvedčivé a zrozumiteľné odpovede. Ním prijaté závery pritom nie sú nelogické alebo založené na iracionálnej úvahe. Najvyšší súd príslušnú, na podstatu preskúmanej problematiky sa vzťahujúcu právnú úpravu adekvátnym spôsobom interpretoval a následne v súlade s tým aplikoval. Svoj názor pritom oprel nielen o zákonnú úpravu, ale primerane ho podporil korešpondujúcou judikatúrou všeobecných súdov a najmä zjednocujúcim stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Ústavný súd pritom nezistil, že by účinky výkonu dovolacej právomoci najvyššieho súdu boli nezlučiteľné so základným právom sťažovateľa ako strany trestného konania na súdnu ochranu či so zásadami spravodlivého procesu. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd uviedol dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku. Napadnuté uznesenie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie a ústavný súd nezistil, že by tieto závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu.

55. Dovolací súd adekvátne reagoval tak na námietky sťažovateľa týkajúce sa zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní v súvislosti so vznesením mu obvinenia, resp. s absenciou vydania rozhodnutia o začatí trestného stíhania „vo veci“, ako aj na výčitky v súvislosti so zákonnosťou a odôvodnenosťou príkazu na prehliadku motorového vozidla a zákonnosťou vykonania tejto prehliadky, a to v rozsahu, v akom tieto skutočnosti sťažovateľ v dovolaní namietal. Napadnuté rozhodnutie z tohto hľadiska ústavný súd považuje za konformné s požiadavkami vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy.

56. V súvislosti s kľúčovou námietkou sťažovateľa z hľadiska ním požadovanej ochrany jeho základných práv týkajúcou sa nevydania uznesenia o začatí trestného stíhania „vo veci“ v zmysle § 199 Trestného poriadku pre skutky v období od predošlého rozhodnutia o začatí trestného stíhania do vznesenia obvinenia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nie je ojedinelým, ale ide v podstate o zjednocujúcim stanoviskom sp. zn. Tpj 47/2019 z 23. septembra 2019 ustálenú judikatúru všeobecných súdov (pozri napr. tiež uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 8/2019 z 18. februára 2020, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2To/5/2020 z 11. januára 2022 a pod.), v zmysle ktorej všeobecne súdy identicky rozhodujú obdobné trestné veci aj v súčasnosti (pozri tiež uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 1/2023 zo 17. apríla 2024, v súvislosti s ktorým ústavný súd prerušil konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa do rozhodnutia najvyššieho súdu v dovolacom konaní práve kvôli atestovaniu zachovania kontinuity nastolenej rozhodovacej praxe v takýchto prípadoch). Napokon aj vo vyjadrení najvyššieho súdu spomenuté jeho rozhodnutie (pozri bod 19 odôvodnenia tohto nálezu) publikované v zbierke pod č. 63/2022 (rozsudok sp. zn. 5 To 5/2021 z 23. júna 2022)

opätovne potvrdzuje aktuálnosť záverov prezentovaných v sťažovateľom napadnutom rozhodnutí. Ústavný súd sa pritom názorovo k právnej vete označeného judikátu prikláňa.

57. Posúdeniu predmetnej spornej otázky sa v konečnom dôsledku nevyhol v minulosti ani ústavný súd, ktorý vo svojom uznesení č. k. II. ÚS 423/2020-16 z 24. septembra 2020 záver najvyššieho súdu prijatý (v zmysle preskúmvanej problematiky) v už spomínanom rozhodnutí sp. zn. 1 TdoV 8/2019 z 18. februára 2020 akceptoval ako ústavne súladný. Zo strany sťažovateľa pritom nebola prednesená taká argumentácia, ktorá by primäla ústavný súd v danej veci postupovať a rozhodnúť inak, teda odkloniť sa od svojho názoru plynúceho z označeného rozhodnutia z 24. septembra 2020.

58. Nie nepodstatným pre rozhodnutie ústavného súdu v danej veci bol aj fakt, že absencia vydania rozhodnutia (podľa § 199 Trestného poriadku) v rámci prebiehajúceho trestného konania sa nijako nedotkla procesných práv sťažovateľa. Vydanie rozhodnutia v zmysle jeho námietok mu nemohlo priniesť oproti reálne vzniknutému procesnému stavu viac práv alebo iných benefitov, či prospechu. Obmedzenie plnohodnotného využívania svojich práv v tejto súvislosti sťažovateľ ani nenamietal.

59. Ústavný súd v žiadnom prípade nespochybňuje dôležitosť vydania adekvátneho rozhodnutia o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 až 4 Trestného poriadku ani nijako nezľahčuje váhu jeho účinkov (§ 199 ods. 5 Trestného poriadku), avšak v okolnostiach danej veci je potrebné uviesť, že úkony prípravného konania v štádiu pred vznesením obvinenia sťažovateľovi boli realizované v zmysle ustanovení Trestného poriadku na základe uznesenia o začatí trestného stíhania vydaného vyšetrovateľom 2. novembra 2017 a navyše následne išlo tiež o úkony, ktoré bolo možné vykonať aj pred začatím trestného stíhania (vo veci), preto ústavný súd nevidí dôvod spochybňovať ich zákonnosť (čo platí aj pre získanie dôkazov takýmto postupom). Podstatným a rozhodujúcim z hľadiska materiálneho uplatňovania a zachovania práv sťažovateľa korešpondujúcich s jeho základnými právami a slobodami zaručenými mu ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) v trestnom procese bolo vymedzenie skutku, ktorý sa mu kládol za vinu v rozhodnutí o vznesení obvinenia, pretože až týmto rozhodnutím došlo k zmene postavenia sťažovateľa ako osoby, proti ktorej sa trestné konanie vedie. Uznesenie o vznesení obvinenia sťažovateľ ústavne relevantným spôsobom neatakoval.

60. Nebolo sporným, že sťažovateľ bol v rámci tohto trestného konania riadne oboznámený s tým, čo sa mu kládlo za vinu, a nič nenasvedčuje tomu, že by bol akýmkoľvek spôsobom zbavený možnosti brániť sa proti svojmu obvineniu. Práve táto okolnosť je z ústavnoprávneho hľadiska ochrany základných práv sťažovateľa podstatnou a rozhodujúcou.

61. Ústavný súd, vychádzajúc z materiálnej interpretácie právneho štátu, poukazuje na to, že nie je osobitnou prieskumnou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov. Medzi prioritné úlohy ústavného súdu nepatrí kontrola rozhodnutí všeobecných súdov z hľadiska zákonnosti a správnosti ich postupov, ale posudzovanie konformity týchto postupov s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou ratifikovanou a vyhlásenou spôsobom ustanoveným zákonom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 24/07, III. ÚS 217/09, III. ÚS 522/2011). Inými slovami, ústavný súd nepristupuje k

vyhoveniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením základného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (IV. ÚS 320/2011), resp. nevykazuje určitú intenzitu zásahu do základných práv a slobôd. Práve o taký prípad ide aj vo veci sťažovateľa. Výstižným je tak konštatovanie, že prípadná správna aplikácia zákona by v danej trestnej veci vyvolala obsahovo rovnaké rozhodnutie s rovnakými právnymi účinkami.

62. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa spočívajúcu v jeho tvrdení, že najvyšší súd vykonával „*argumentačnú nadprácu obžaloby*“, čím celkom zjavne porušil zásadu kontradiktórnosti a rovnosti strán pred súdom, ústavný súd sa s týmto jeho presvedčením nestotožnil. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí reagoval na námietky prednesené sťažovateľom v rámci jeho dovolania, ktoré preskúmal, vyhodnotil a adekvátne odôvodnil. Sťažovateľ evidentne polemizuje s právnym názorom prijatým najvyšším súdom v dovolacom konaní. Rozhodne však postup dovolacieho súdu nemožno hodnotiť tak, ako to vníma sťažovateľ, t. j. že by svojím postupom zvýhodnil príslušnú prokuratúru (ako „protistranu“ sťažovateľa v trestnom konaní) a tým porušil rovnosť zbraní.

63. Napokon ústavný súd neprijal názor sťažovateľa o arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti záverov najvyššieho súdu v súvislosti s posúdením zákonnosti príkazu na prehliadku iných priestorov (motorového vozidla). Dovolací súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jasne a zreteľne vysporiadal s uplatnenými dovolacími námietkami a ústavný súd nepovažuje za potrebné ich na tomto mieste znovu opakovať, interpretovať alebo dopĺňať, pretože ich považuje za dostatočné a zrozumiteľné.

64. Navyše, je žiaduce uviesť, že ústavný súd nie je súdom skutkovým a nedisponuje ani dostatočným procesným priestorom na overovanie a vyhodnocovanie skutkových tvrdení sťažovateľa o možnostiach polície zabezpečiť predmetný príkaz vopred. Úloha ústavného súdu je v takomto prípade limitovaná len na zhodnotenie ústavnej udržateľnosti posúdenia zvoleného postupu polície všeobecnými súdmi činnými v danej trestnej veci s prihliadnutím na jej okolnosti. V týchto intenciách ústavný súd hodnotí odôvodnenie zákonnosti postupu polície najvyšším súdom za konformné s procesnými požiadavkami zakotvenými v ústave a dohovore (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), keďže sa splnením zákonných podmienok na postup podľa § 101 ods. 3 Trestného poriadku pri prehliadke iných priestorov riadne zaoberal a možno konštatovať, že ním prijaté závery na základe skutkových zistení neodporujú zneniu, účelu ani zmyslu označeného ustanovenia Trestného poriadku.

65. K tvrdeniu sťažovateľa, že nebol prichytený pri žiadnom páchaní trestnej činnosti, ale bol zastavený v motorovom vozidle ako účastník cestnej premávky, je potrebné uviesť, že okolnosť, že sťažovateľ bol zastavený ako účastník cestnej premávky, nevylučuje, že bol zároveň prichytený pri páchaní trestnej činnosti a v takom prípade sa použitie postupu podľa § 101 ods. 3 Trestného poriadku nejaví ako nezákonné.

66. Ústavný súd tak dospel k záveru, že námietky sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu neobstoja a napadnuté uznesenie nesignalizuje porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy ani práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnej sťažnosti nevyhovel (výroková časť tohto nálezu).

67. S ohľadom na prijaté závery ústavného súdu stratilo opodstatnenie rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. mája 2024

Miloš Maďar
predseda senátu